

СТАНОВИЩЕ

на Съвета на ректорите по повод публикувания за обществено обсъждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, приета с Постановление 198 на Министерския съвет от 2011 г.

**Уважаеми г-н Министър-председател,
Уважаеми г-жи и г-да министри,**

В изпълнение на намеренията си да участва активно в подпомагане на работата на държавната администрация във връзка с регулиране на процесите във висшето образование Съветът на ректорите потърси мнението на висши училища и университети във връзка с предлаганите промени в нормативния акт, предмет на настоящото обсъждане.

Въпросът за приоритизирането и улесняването на процедурите по издаване на визи за студенти и кандидат-студенти от страни извън Европейския съюз е от жизненоважно значение за развитие на българските университети и висши училища. Последователно Съветът на ректорите е поставял тази тема за обсъждане пред ресорния Министър на образованието и науката, вкл. е представял и свои публични идеи за реформирането на тези процедури с оглед постигане на конкурентноспособност при равни други условия с други страни от Европейския съюз, а вече и Шенгенското пространство, които подхождат много по-гъвкаво при регулирането и кадровото обезпечаване на техния развой.

Независимо от активността ни през последните години в Доклада във връзка с проекта за изменение и допълнение на нормативния акт на г-н Иван Кондов – министър на външните работи, важноста за изменение и облекчаване на визовата политика на Република България е отчетена единствено като инструмент за улесняване на туризма и бизнеса, но не и за развитието и стабилността на висшите училища в Република България.

Вярваме, че това не е израз на нежелание да бъде обърнато внимание към съществуващите проблеми в тази материя, а е по-скоро липса на междуинституционален поглед върху комплексния проблем, който поставяме, като сме готови да сътрудним на всички анагирани в процесите институции за намиране на рационално и ефективно решение.

В израз на тези наши намерения предлагаме да бъде създадена т.нар. „бърза писта“ за издаване на визи за такива лица, с оглед обстоятелството, че започването на учебната година на българските университети е фиксирана и сроковете, в които нашите

дипломатически и консулски представителства обработват и одобряват исканията за визи значително надвишават разумните, при които потенциален кандидат-студент би избрал България като място за своето бъдещо обучение.

За тази цел настояваме в чл.12, ал.1 на Наредбата, това изключение относно сроковете за подаване на искането за виза преди срока на планираното посещение, да се включи и искането за издаване на виза във връзка с обучение във висшето училище.

По този начин чл.12, ал.1 би придобил следния вид:

*Чл. 12. (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 62 от 2021 г., в сила от 27.07.2021 г.) Заявлението за издаване на виза се подава по образец съгласно приложение № 2 не по-рано от 6 месеца преди датата на планираното пътуване, лично или чрез, упълномощен представител, с изключение на случаите **на обучение във висше училище**, по хуманитарни причини и в случаите по ал. 3, а за морските лица, действащи в изпълнение на своите задължения, не по-рано от 9 месеца преди началото на планираното посещение. Заявлението се подава не по-късно от 15 календарни дни преди началото на планираното посещение, а в обосновани индивидуални случаи на спешност може да се разреши подаването на заявления по-късно от 15 календарни дни преди началото на планираното посещение.*

Логична мярка е и улесняването на процедурите като се допусне подаване на заявление за издаване на визи не само лично от кандидат-студентите, но и от легитимирани представители на висшите училища, където те са приети да се обучават.

Такава промяна може да бъде въведена чрез изменение на чл.12, ал.3 на Наредбата

*Чл.12, ал.3 Кандидатите се явяват лично за подаване на заявлението освен в случаите, когато **става въпрос за виза за обучение във висше училище**, има сключен договор с външен доставчик на услуги, ползват се услугите на акредитиран търговски посредник или на почетен консул. Изключение от правилото за лично явяване може да се допуска в случаите, когато от кандидата са събрани биометрични данни в предходните 59 месеца.*

*Чл.12, ал. 5 При подаване на заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване не се допускат изключения от изискването за лично явяване, **освен за визи за обучение във висше училище**.*

Съветът на ректорите подкрепя внесените в чл.21 на Наредбата изменения с предложените от Министъра на външните работи промени, като счита, че те следва да бъдат допълнени със създаването на допълнителна ал.8, като настоящите ал.8 и 9 се преномерират съответно на 9 и 10

Чл.21, ал.8 По отношение на лицата, подали искане по реда на ал.6 за издаване на виза „D” като студенти, приети за обучение във висше училище в Република България се издава такава за срока по чл.9, ал.2 и ограничена териториална валидност за територията на Република България. Задължителното интервю се провежда от компетентния орган при

пристигането им в България. Тази виза може да бъде анулирана при условията на чл.34 от Визовия кодекс или да бъде издадена виза „D” за срока на обучение на лицето.

В заключение Съветът на ректорите остава отворен за провеждане на диалог с всички заинтересувани държавни институции, имащи отношение и компетентност по темата. Той вече е предприел стъпки да се превърне в инициатор за създаване на междуведомствена работна група, която да обсъди настоящите и други предложения за изменение в законодателството с цел постигане на баланс между нуждата от спазване на изискванията за сигурност, необходими за опазване на външните граници на Европейския съюз и вътрешните ни интереси, свързани с развитие на българското висше образование и осигуряване на висококвалифицирани бъдещи специалисти за националната икономика.

С уважение:

**Управителен съвет на Съвета на ректорите
на висшите училища в Република България**